

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség telefon száma 124.

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.

Rabolják a népet. Jöjjen a népparlament!

Édes magyarom, te államfentartó magyar nép, aki már ilyenkor, Lőrincnap tájékára, betakarítottad az isten áldását, — mit szorgalmaskodol? Hiszen nem a tied a termés, nem vagy te a földednek tulajdonosa, de még felesé se s még akkor is hálát adhatsz a magyarok istenének, ha csak harmados vagy a magad szegénységében! Miért? Azért, mert tizenkilencféle adót kell fizetned s ha egyik adónál meg is marad egy garasod: azt nyomban el kell fizetned a másik adónál. Az ország főfinanc kormánya mindent bezsebel, ami földe bezsebelhető, csak azért, hogy nyomban tovább szállítsa Bécs felé.

Igen, Bécs felé, ahol nem is olvasatlanul költik a milliókat, hanem valósággal lapáttal hányják ki az ablakon az utca közepére a te véres verejtékkel szerzett fillérideit. Azért írjuk ezt meg így, ilyen nyomtatékkal, mert a közös zárszámadásoknál éppen tegnap pattant ki Bécsben az az ördögség, hogy a császári és királyi hadügyminisztérium az 1910-ik esztendőben már megint többet költött hatvanöt millióval a hadügyminisztérium számára megállapított költségvetésnél. Még nem volt esztendő 1867 óta, hogy mint a rossz gazda, többet ne költött volna, azzal a különbséggel, hogy a rossz gazda a maga zsebére, a hadügyminiszter pedig a magyar nép zsebére költi el a többletet. Annyira ment már ez a költekezés, hogy azt még a szolgalelkű delegáció is megsokalta és hozott egy határozatot, amely szerint se a hadügyminiszter, se a haditengerészeti vezetőség a számukra megállapított évi hatszázmillió koronán felül egy fillért se merjenek elkölteni a két állam kormányaának előzetes beleegyezése nélkül.

A hadügyi kormányzat azonban fűtyül a delegáció határozatára és szépszerével hatvanöt millióval többet költött el az engedélyezett összegnél. Igaz ugyan, evvel az erővel és joggal elkölthetett volna kétszer hatvanöt milliót is s ugy vagyunk értesítve, hogy élt is evvel a jognélküli szabadoosságával, de csak az 1911-iki esztendőben, amit a magyar nemzet azonban a jövő

évi hadügyi zárszámadásokról fog csak megtudni. Hát így és ekképpen vájkál két kézzel az osztrák a magyar nép zsebeiben az országgyűlésileg megállapított budgetjog ellenére, de báran teheti, mert a kormány és pártja mindenben asszisztálnak neki.

Ez teszi aztán a hadügyminisztereket vakmerőkké, mert tudják, hogy a kormánytól és pártjától felelősségre soha nem vonhatók. Ez így volt 1867 óta, amely idő óta háromezer millió koronán felüli túlköltekezés történt a hadügyi kormányzat részéről — és így lesz mindaddig, míg a mai elemekből álló osztrálpárlament intézi Magyarország sorsát és a bécsi közös ügyeket.

Vén asszonynak és vén fának azonban nehéz a kldöltát várni s ha már a mai osztrálpárlament mellett nem lehet a közös hadügyminiszterek garázdálkodásainak végét vetni: a delegációknak azt a határozatot kellene hozni, hogy az ilyen hitelbe ment túlköltekezéseknél a hitelezők pénzevesztettek fognak lenni, — és ha mégis hiteleznek: azt a delegáció a hadügyminiszternek ne utalványozza ki. Csakhogy ehhez erkölcsi és politikai bátorság kellene, ami azonban nem lehet meg azoknál az ugynevezett népképviselőknél, akik a mandátumaikat egyenesen Bécsnek és bécsi pénznek köszönhetik. Ki merne fellázadni a gazda ellen?

Es Tiszák mégis védik a mai választási rendszert. De megállapítható, hogy Magyarországnak minden baja ebből a választási rendszerből származik, mert csak emellett a választási rendszer mellett történhetnek junius négyek, csak emellett vájkálhat az osztrák könyékig a magyar zsebekben s orvosság itt csak egy van: az általános, egyenlő, titkos és községenkénti választójogon fölépült népparlament.

- A vármegye egészségügye. Istók Barnabás dr. vármegyei orvos jelentette a vármegyei közigazgatási bizottságnak mai ülésén, hogy a vármegye területén a lefolyt július havában a közegészségügyi állapotok kedvezőek voltak. Csökkent a megbetegülések és a halálozások száma. Járványos betegségek nem urakodtak, csak szórványos esetekben fordultak elő.

A nagyenyedi beszámoló.

Szocialista és függetlenségi tüntetés a miniszterelnök ellen.

A miniszterelnök és a munkapárti képviselők fogadására Nagyenyeden már ma erősen készülődnek. Ince Miklós főkapitány intézkedésére 120 csendőr ment Nagyenyedre, Budapestről pedig négy államrendőrségi detektív érkezett meg. A rendőri intézkedésekben a határrendőrség is részt vesz, mert hat detektívje utazott le a városba. A huszonharmadik honvéd gyalogezrednek a Nagyenyeden állomásozó negyedik zászlóaljja is készenlétben várja az eseményeket és funkcióját már holnap reggel megkezdji. A bevonulásnál ugyanis erős kordont von. Különben a budapest-nagyenyedi vasut vonal is mindenütt erősen meg van rakva csendőrfedezettel.

Székely Ferenc igazságügyminiszter már ma reggel megérkezett. A pályaudvaron Szász József főispán üdvözölte az igazságügyminisztert, aki ma délelőt a fegyházat látogatta meg. Az eddigi díszpoziók szerint Székely Ferenc az éjszakát is Nagyenyeden tölti.

A nagyenyedi függetlenségi párt is erősen készülődik a csütörtöki napra. Holnap délelőt 9 órára népgyűlést hívott egybe, amelyen Vertán Endre képviselő is meg fog jelenni. A főkapitány azonban az utolsó pillanatban adta tudomására a függetlenségi párt vezetőségének, hogy a népgyűlés nem engedélyezi. A függetlenségi párt vezetői erre most azzal felelnek, hogy a pártkörben zárt közgyűlést tartanak. A függetlenségi pártiak körében ezenfelül különösen az keltett nagy elkeseredést, hogy a rendőrség letépte a népgyűlést bejelentő plakátokat.

A hitközségek közül csak a luteránus egyház és az izraelita hitközség határozották el a miniszter üdvözlését, a románok ma jelentették be a függetlenségi párt elnökének, Fogarasy Albertnek, hogy nem vesznek részt a miniszterelnök tiszteletére rendezett ünnepeken. A nagyenyedi kollégium tanárai is elhatározták a passzív rezisztenciát. Programsze-

rűleg ugyanis a kollégium könyvtárában nekik kellett volna kalauzolniok a miniszterelnököt. Elhatározták, hogy ők ezen felhívásnak eleget nem tesznek, éppen ezért a kollégium könyvtárának kulcsait átadják a főispánnak azzal a céllal, hogy kalauzolja más a miniszterelnököt és a munkapárti vendégeket.

A szocialisták elhatározták a 24 óras általános sztrájkot és igen erős hangon szövegezett plakátokat ragasztottak ki a város utcáin.

A kiáltványt a szocialista pártvezetőség tegnap este az utcákon, a vendéglőkben és a kávéházakban szétosztatta. A rendőrség két iparoslegényt, a kik a röpcédulákat osztogatták, le is tartóztattak.

A városban a rendőrség minden gyanus idegent figyelemmel tart. Az izgatottságot fokozza a függetlenségi pártnak ama újabb elhatározása, hogy a függetlenségi gyűlésről tömegesen megy meghallgatni Lukács László beszámolóját.

Tisza a pártok felett.

Nem megy Nagyenyedre.

Ki hitte volna?! És mégis ugy van. Tisza István, sőt az egész elnökség a pártok fölött áll. Aki ezt nem akarja elhinni, olvassa el a félhivatalos „Bud. Tud.” következő híret:

Egyes lapoknak az a hire, hogy Tisza István gróf, a képviselőház elnöke, jelen lesz Lukács László miniszterelnök nagyenyedi beszámolóján, nem felel meg a valóságnak. Mint a „Budapesti Tudósító” értesül, a képviselőház elnökségét, amely a pártokon felül áll, egyetlen tagja sem képviseli a beszámolón; ugy Tisza István gróf, mint az alelnökök is ennek következtében távol maradnak a beszámolótól.

A hirt, hogy a nagyenyedi beszámolón a két Tisza is részt fog venni, a jól értesültségéről bírhebt félhivatalos „Magyar Távirati Iroda” közölte a lapokkal. Ugy látszik, hogy a „Bud. Tud.”-nak az utóbbi időben az az egyetlen foglalkozása, hogy a — félhivatalosokat cáfolja.

A tény azonban mégis az, hogy Tisza nem kíséri a miniszterelnököt Nagyenyedre. Mert ő a pártok fölött áll.

ETABLISSEMENT
PARIS.

MONTMARTRE

BUDAPESTEN.

VI., Andrássy-ut 54.

EGÉSZ
ÉJJEL
NYITVA.

Csanádmegye a múlt hóban.

Az alispán havi jelentése.

Csanádvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta meg *Hervay István* alispán elnöklésével rendes havi ülését.

A mai ülés éppen olyan színtelen volt, mint egyáltalán azok lenni szoktak. Nem hoztak belé semmiféle élelmséget a felszólalások, mert hát ilyenek nem is voltak, hanem mindenütt tudomásul vették a szokásos előadmányokat minden észrevétel nélkül.

Az előadmányok között legfontosabb az alispánnak a vármegye egész közigazgatási állapotát felölő havi jelentése, melyből az alább következő fontosabb részeket emeljük ki:

Jelentette pedig az alispán, hogy az elmúlt hónapban a közigazgatás menete zavartalan volt. Személy és vagyonbiztonság terén észrevétel nem merült fel. Az aratási munkálat minden különösebb mozgalom nélkül befejezést nyert.

Munkás viszonyok.

Különös tünet gyanánt jelentette az alispán, hogy a napszámber az előbbi éviéknél nagyobbra emelkedett, azonban községenként változó. A központi járás területén legmagasabb volt Pitvaroson, ahol átlag elérte a 10 koronát. Legalacsonyabb Nagymajláton, hol 4 korona is volt a napszámber, átlagosan azonban 5-6 korona. Nagylak községen 4 korona. Sajtényban 4 koronát. Csanádpalotán 5-6-7 korona között váltakozott. A battonyai járásban férf munkásnak 5, női munkásnak 3 korona volt az átlagos bér. A kovásházi járás területén legmagasabb volt a munkabér Nagybánhegyesen, hol 7 korona, legalacsonyabb Dombíratoson, hol 3-4 korona között váltakozott. A többi községekben átlag 4-6 korona volt a munkabér.

Makó város területén viszont 5-8 korona volt.

Az aratógépek használata rohamosan terjed. A központi járás területén majdnem minden birtokosnak van aratógépe, de kiscgazdák közül is többen szereznek be.

A nagylaki járás területén 400 holdon használtak aratógépet, míg a battonyai járás területén a dőlő gabona miatt aratógépeket nem használhattak.

A kovásházi járás területén 13 aratógép, Makó város területén több mint 300 dolgozott.

A nagy gyakorlatok.

A belügyminiszter folyó évi július hó 6-án kelt leiratában arról értesítette az alispánt, hogy folyó évi szeptember hó 7-től szeptember hó 12-ig bezárólag *Ferenc Ferdinánd* főherceg jelenlétében Békéscsaba, Szeged és Temesvár között nagyobb hadgyakorlatok fognak tartatni, amelyek színterébe Csanádvármegye egész területe belesik és a főherceg a hadgyakorlatok tartama alatt Mezőhegyesen fog tartózkodni. Elrendelte, hogy intézkedjen az alispán arra nézve, miszerint a hadgyakorlatok zavartalan lefolyásának biztosítása érdekében a néző közönség a területétől távol tartassék, hogy a közlekedési utak és hidak jókarba helyeztessenek és a közegészségügyi érdekek megóvása tekintetében intézkedjék oly irányban, hogy a járványos betegségek tovább terjedésének eleje vétessék s evégből a rossz ivó vizet szolgáltató kutak tudomásul hozassanak, azon házak amelyekben fertőző betegségek vannak felismerhetőleg megjelöltesse.

A leiratnak megfelelően a szükséges rendelkezéseket a járási főszolgabíróknak és Makó város polgár-

mesterének kiadta az alispán és a szükséges intézkedéseket már megtették.

A hadvezetőség megkeresése folytán értesítette a lakosságot, hogy a gyakorlatozó csapatok mozdulatainak lefénnyképezése csak belügyminiszteri engedéllyel engedhető meg, értesítette egyben a főszolgabírók és Makó város polgármesterét, hogy a hadgyakorlatok színhelyére a közönség csak a bejelentés és a járási hatóságok véleményezése alapján kiadandó igazolvány elnyerése után bocsátható.

A mezőhegyesi főhadiszállás kellő biztonsága érdekében intézkedett, hogy Mezőhegyesen állandó tüzőrség teljesítsen szolgálatot. Intézkedett, hogy a táviró és távbeszélő hálózatok kellő védelemben részesíttesse.

Az utak rendbehozása.

A kereskedelemügyi miniszter leirata folytán költségvetést készített a makói kir. államépítészeti hivattal a törvényhatósági és vicinális utak jókarba helyezési költségeiről és azt a kereskedelemügyi miniszterhez felterjesztette.

A költségvetés szerint mintegy 30.000 korona költséget igényelnek a műtárgyak és utak jókarba helyezése érdekében szükséges munkálatok, amely összegnek államségélyként leendő folyósítását kérte és ily értelemben írt fel a törvényhatósági bizottság július hó 20-án tartott közgyűléséből is a kereskedelemügyi kormányhoz.

Az utibizottságok elnökeit és a járási főszolgabírókat, valamint Makó város polgármesterét utasítottam a hatáskörükbe tartozó községi közdülő és vicinális utak és főleg az azokon levő műtárgyak jókarba helyezése iránt. A hadvezetőség megkeresése folytán intézkedtem arra nézve, hogy a hadgyakorlat által a terményekben okozott károk és haszonvesztések megtérítése érdekében az 1895 évi XXXIX. tc.-ben előirt bizottságok megalakításának és a kár kimutatások illetékes elbírálás végett az Aradon működő bizottság elé terjesztessenek.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Aug. 15. Csütört. Római kath. N.-B.-Assz. Gör. kath. Aug. 1. Sz. + k. Napkél 4 óra 53 perckor, nyugszik 7 óra 15 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Egyelőre melegebb idő várható, nyugatról növekedő borulással és később esővel. Süröngyprognózis: Melegebb, nyugaton borulás, később eső. Déli hőmérséklet: 22.1 Celsius.

Justh Gyula igazolása. *Justh Gyula* városunk országgyűlési képviselője, mint Csanádvármegye közigazgatásbizottságának tagja, az elmúlt félévben országos dolgok között és képviselői kötelességének teljesítése miatt nem vehetett részt a vármegyei közigazgatási bizottságának egy ülésén se. Minthogy a törvény akként intézkedik, hogy a ki a közigazgatási bizottságának ülésén féléven át igazolás nélkül meg nem jelenik, az kizárandó, azért, mint megírtuk, a vármegye közigazgatási bizottságának múlt havi üléséből kifolyólag elmaradását illetőleg igazolásra szöllította fel *Justh Gyulát*. *Justh Gyula* a közigazgatási bizottságának mai üléséhez terjesztette be igazolását, melyben elmondja, hogy a bizottsági ülésről mint országgyűlési képviselő fontos politikai dolgai miatt maradt el, az augusztus havi ülésen pedig betegsége miatt nem

vehet részt. A bizottság mai ülésén *Justh Gyula* igazolásának helyet adott.

Várják az attachékat. A nálunk tartandó hadgyakorlatokra, mint azt már megírtuk, eljönnek az idegen nagyhatalmak képviselői, akik mind Makón fognak lakni. Ezeknek lakásai a diákothon palotája körül levő egészségesebb helyeken lesznek. E lakások rendezése ügyében a napokban Makóra érkezik *Krajcsovic* vezérkari kapitány.

Az anyakönyvi tisztviselők helyzete. Az anyakönyvi hivatal tisztviselői, mint ismeretes, nem tartoznak szigorúan sem az állami, sem a városi tisztikarhoz, így dacára a nagy drágaságnak, ők eddig semmi fizetés emelési kedvezményben, mint a milyen a családi pótlék, vagy fizetés kiegészítés, nem részesültek, de rendezetlen az anyakönyvi hivatal tisztviselőinek nyugdíj ügye is. Ez a körülmény arra indította *Nagy Károlyt*, hogy a közigazgatási bizottságának mai üléséhez indítványt adott be az anyakönyvi hivatal tisztviselőinek fizetése, illetve nyugdíj ügyének rendezése tárgyában. A bizottság magáévá tette *Nagy Károly* indítványát és kimondta, hogy az anyakönyvi hivatal tisztviselőinek fizetése és nyugdíj ügyének rendezése tárgyában országos mozgalmat indít, mi-ért is *Nagy Károly* indítványát átteszik a vármegye törvényhatósági bizottsághoz, hogy az írjon fel e tárgyban a belügyi kormányhoz és megkeresik a törvényhatóságokat is a vármegyei törvényhatóság feliratának támogatására. Egyben már most kimondta a vármegye közigazgatási bizottsága, hogy az anyakönyvi hivatal tisztviselői számára folyósítandó családi pótlék ügyében már most felír a miniszterhez.

A katolikus kör Szent-István-napi bucsu bálja. A katolikus kör vigalmi bizottsága ezúton hívja meg a kör tagokat és más érdeklődőket folyó hó 20-án, Szent-István napján a katolikus kör összes helyiségeiben tartandó táncmulatságára. A katolikus kör vigalmi bizottsága tekintettel arra, hogy az előző években nagyterme a tánckedvelő ifjuság b. fogadására kicsinynek bizonyult, ebben az évben ugy intézkedett, hogy a nagytermen kívül a nagyteremigót is tánchelyiségül jelölje ki. Mindkét táncteremben *Purcsi Károly* vezetése alatt két elsőrendű zenekar szolgáltatja a talpalá valót. A bál kezdete este 8 órakor. Belépti díj 1 korona. Vacsoráról és jó italokról gondoskodva van.

Adóbeszolgáltatás a megyében. *Tukody Viktor* pénzügyigazgató jelentette Csanádvármegye mai közigazgatási bizottsági ülésén, hogy az elmúlt hóban egyenes állami adóban befolyt 69914 korona, míg a múlt év ugyanezen hónapjában csak 62247 korona folyt be, tehát ez évben 7667 koronával többet fizettek. Hadmentességi díjban csak 205 korona folyt be az elmúlt hónapja 440 korona, vagyis 235 koronával kevesebb. Fogyasztási és italadóban befolyt 446770 korona, a múlt év ugyanezen hónapjában pedig 509404 korona, az apadás tehát itt is 82634 korona; bélyeg és jogilletékben az elmúlt hónapban 43467 korona folyt be, az elmúlt év ugyanezen hónapjában 72967 korona, vagyis ez évben a csökkenés 29600 korona, italmérest illetékben befolyt 6242 korona az elmúlt év június havában pedig

6605 korona, vagyis 363 koronával kevesebb. Visszabálozási járulékbán befolyt 4687 korona, a múlt év ugyanezen hónapjában 3366 korona. Itt tehát a szaporulat 1321 korona. Dohány eladásból a múlt hóban befolyt 92376 korona, a múlt év hasonló hónapjában 91554 korona. Itt tehát a szaporulat 822 korona.

Meghívó. A makói függetlenségi és 48-as I-ső olvasókör f. hó 18-án, azaz vásárnapján saját tánchelyiségében táncmulatságot tart. Belépti-díj személyenként 60 fillér. Külön meghívót nem bocsájt ki a rendezőség.

Football mérkőzés. A „Nagylaki Atlétikai Club” és a „Makói Atlétikai Club” folyó hó 15-én délután fél 5 órakor a marhavásár téren barátságos mérkőzést tart. Belépti díj személyenként 50 fillér.

Hamis utlevéllel utazott. *Boesckán Pál* sajtényi lakos utlevelét szerzett Amerikába. Ő azonban ezzel az utlevéllel maga nem utazott, hanem azt *Buha Istvánnak* 8 koronáért, ki ennek segítségével megindult a tengeren tatra, a vélt jobb hazába. Nem jutott messze, mert az államrendőrség elcsipte és megtudta, hogy állóéven utazik Visszakisérték hat Sajtényba és a büntényítő eljárást ugy ő ollene, mint *Boesckán Pál* ellen megindították.

Nagy tűz Lelén. Az éjjel Püspök-lélén, a Dezső-majorban még eddig ki nem derített okból kigyulladt a püspöknek egy 35 öl hosszú szénakazalja. A tüzet meglehetősen későn vették észre, így oltásról szó sem lehetett. Erre a munkára különben is képtelen a község hiányos tűzoltói felszerelésénél fogva. Délelőtt 10 órakor a község Makóra telefonált tüzoltókért és feeskendőkért, honnan *Vértán Endre* megyei főjegyző, tüzoltóparancsnok azonnal kivonult megfelelő erővel. Mikor e sorokat írjuk, a tűz még mindig tart. A kár nagyságát eddig még nem sikerült megállapítani. A kár ugyan biztosításhól megtérül.

Állásától felfüggesztett szülésznő. *G. Tóth Lukácsné* battonyai községi szülésznőt a szegedi kir. törvényszék szándékos emberölés miatt vád alá helyezte, miért is nevezett ma a vármegye közigazgatási bizottsága állásától felfüggesztette és fele fizetésének élvezetéről utalta.

Betörő suhanc. *Nagy István* asztalos tanonc dacára annak, hogy még csak 14 éves, betörősei révén valóságos réme volt Csanádpalota községnek. Alig egy hónap leforgása alatt több, mint 20 helyre tört be és mindent, ami kezügyébe került, ellopott. A fiatal betörőt a csendőrség ma letartóztatta és ellene megindította a büntényítő eljárást.

Szerencsétlenség. *Gedus Száva* 14 éves béres fiú Csanádpalotán ma délelőtt a szecskavágóval dolgozott és a saját vigyázatlanságából az újat megsértette, mit az orvosnak le kellett vágnai.

Az angol törvényhozás bogzrai. Az angoloknak, e szabad férfiakból álló vépnek olyan formalisztikus törvényei vannak, minőket sehol másutt nem találni. Sokszor jelentéktelen kihágásokat rendkívül szigorúan büntetnek, míg súlyosabb büntények büntetlenül maradnak, vagy alig valami büntetést rónak rájuk. Az angol törvény például éjszaka alatt az esti 9 órától reggel 6-ig tartó időt érti. Mivel az éjszaka elkövetett lopást sokkal szigorubbán büntetik, mint a nappalit, az a tolvaj, kit reggel 5 óra 45 perckor csipnek rajta, sokkal nagyobb büntetést kap, mintha 6 óra 5 perckor követte volna el tettét. Továbbá, a vasnt Angliában nem közhely, azt a

részeget, ki a vasúti sineken fet-reng, egyszerűen fölmentik, mert nem nyilvános helyen történt.

Osztályosjáték. Az osztályosjáték mai húzásán 20.000 koronát nyert: 27206; 10.000 koronát nyert: 100781; 2000 koronát nyertek: 47637 74324 103240; 1000 koronát nyertek: 59731 72686 90091 104663; 500 koronát nyertek: 2609 3074 4454 8964 9829 11791 18070 19618 24932 25094 26802 26967 30607 31201 34847 35181 42037 43765 46629 55762 55830 51027 54591 55632 58707 66774 71177 72324 73680 74698 75520 79031 80784 83878 84760 8460k 91274 93328 93538 94467 95055 95476 99875 103002 103074 107436 107835 108888. Azonkívül kihúztak 1943 sorsjegyet 170 koronás nyereménnyel. — A következő húzás folyó hó 16 án lesz.

Halálos leszámolás.

Véres ütközet a korcsmában. — Halott és sebesültek. — A huszár szabadságon.

A bihar-udvari-i legények véres háborúságot rendeztek vasárnap. Ellenséges fiuk kerültek szembe egymással és véres leszámolás folyt közöttük. Egyik főszereplő egy szabadságon levő huszár volt, a kit letartóztattak. Az ütközetnek egy halottja, több súlyos sebesültje van, a kik nem sérültek meg, azok esendőrökre kerültek.

A Serfőző és Jenei fiuk régi haragosok egymással. Vasárnap a Tóth Márton koresmájában mulatozott Serfőző József többedmagával. Vidám duhajkodás folyt a koresmában, a mikor jött az ellenség, Jenei Lajos az arására hazaengedett huszár a bátyjával, Jenei Andrással és még több cimborá. Botokkal és kaszákkal voltak felszerelve. Beszölt az egyik a koresmába:

— Gyere ki te híres Serfőző, ha mersz!

És Serfőző Jóska kiment. Póru is járt, mert megtámadták és kegyetlenül ütötték-verték. Suhogtak a gyilkos botlítások. Segítségére siettek a pajtások, a mire mindkét részről általános vérengzés következett a koresma előtti téren. Vad elszántsággal verték egymást a legények. Serfőző Józsefet agyonütötték, ott maradt halva a csatatéren. Többben súlyos sérülést szenvedtek, a míg jött a csendőrség és véget vetett a háborúságnak. Elkorra már a koresmát is összetörték a legények.

Ott vérezték a sebesültek. A másik Serfőző fia, a János, továbbá Tóth Mihály, Szőke Máté és Madár Sándor életveszélyes sérülésekkel maradtak a helyszínen. Ezeket tegnap behozták a biharmegyei közpórházba. Aligha maradnak életben. A többi szereplők: Jenei Lajos és András, Kóti Gyula Pusztai György, Hajdu Imre, Földesi Károly, Kiss Sándor, Mille Imre és Béla, V. Madas Imre, Orbán Sándor, kisebb sérüléseket szenvedtek.

A csendőrség összefogta őket s jelentést tett az esetről a nagyváradi kir. ügyészségnek.

Legjobb asztali borok

és mindennemű különleges

borok kis és nagy mértékben

Iritz Sámuel özv. cégnél kaphatók.

KÖZGAZDASÁG.

A makói piacról.

Lanyhák a termények árai.

Piacunkon hetek óta általános lanyhaság uralkodik mindenféle terméknél. És ez a lanyhaság nem változott meg mára sem. Silányok voltak az árak, vagyis jobban mondván, keresték a budapesti gabona-tőzsde árait, hol napok óta élettelen az üzlet, minden árhullámzást nélkülöz.

Kereskedői körökben az a vélemény és ennek kell is bizonyos hitelt kölcsönözni, hogy a nagy lanyhaságnak oka a nehéz pénzügyi viszonyokban keresendő. Sokan abban vélik feltalálni a lanyhaság okát, hogy a budapesti malmok szintén a nehéz pénzügyi viszonyokra való tekintettel a minimumra redukálták üzemüket. A malmok tartózkodása azonban csak a nehéz pénzügyi viszonyokra vezethető vissza.

Van még a terményárak lanyhaságának egy másik oka is és ez nem más, mint hogy a külföldi termékek eredmények is minden tekintetben kielégítőek, így nagyobb, már tudniillik olyan kivételre mint az előző években volt, most kilátás nincs. Ez pedig csaknem olyan hatással van az árak lanyhaságára, mint a különösen szigorú pénzügyi hatása.

Ezek a nyomasztó állapotok különösen észre vehetőek voltak Makóvárosának mai piacán, hová különösen buzába olyan nagy volt a felhozatal, hogy ilyen évben még nem volt tapasztalható. Ugy a helybeliek, mint a vidékiek óriási mennyiségű termékkel voltak képviselve.

Ilyen körülmények között a kínálat messze túlszárnyalta a keresletet. Különösen a kereskedők tartózkodtak a nagyobb tételek bevásárlásától. Nagyobbára magánosok és a helybeli malmok vásárolták szükségleteik fedezésére. A buzának métermázsája ma 20 korona 60, 20 korona 80 fillérért kelt.

Nem volt jobb a piacra került nagy mennyiségű árpának az ára sem. Ebben az áruban is igen nagy volt a kínálat, így az ára is esett, mert métermázsája csak 18 koronáért és 18 korona 20, 30 fillérért kelt.

A kukorica dacára annak, hogy óriási termés várható még mindig magas áron kelt. Métermázsájáért is fizettek 19 koronát sőt később 19 korona 20 fillért.

Különösen lanyha volt a hagyományos ár. A kínálat azonban itt is óriási volt. A vöröshagyma 5 koronáért, 5 korona 50 fillérért kelt a fokhagymát pedig métermázsánként 7 koronáért vásárolták!

A baromfi piac állandóan igen élénk. Sőt mondhatni, hogy a baromfiért indokolatlanul magas árakat fizelnek.

Regény.

Szerelem a sirig

vagy (132)

Két fiatal szív szomorú végzete.

MÁSODIK RÉSZ.

III.

Most egyedül voltak a Roc-de-Chère gyalogösvényein, hol első szerelmi vallomásukat kicserélték. Míg a már száraz törmelékek borított földön haladtak, az emlékei süttögtak körülötök a mozgó levelek szállongása közt.

Szóltanul lépkedtek ugyanazon benyomások alatt, ugyanazon gondolatokkal telve, melyeket nem mertek egymással közölni.

Mikor kiértek a fenyves utra, melyet bodzafákkal benőtt sziklák szegélyeztek, a gesztenyés visszhangzott a póznákkal vert ágak csörgésétől és a gyermekek szaladgáltak a szedők után.

Jean és Simonne leültek a bozótba egy törpe gesztenyefának támaszkodva, melynek ágai vízszintesen vonultak szét a föld fölött s félig betakarta őket már megrozsdásodott lombjaival.

„Ez talán ugyanaz”, mondotta Serrával magában, hangosan fejezve be egy gondolatot, mely a bels-jében támadt.

Divoirené néma volt.

Kinyújtott karokkal, térdein összefogott kezekkel szemlélte a kóválygó sárga levelek közt a tavat mely elő-elővillanva kékllett a távolban.

Köröztük altató csend uralkodott melyet csak a gesztenyék tomba koppanása szakított félbe, a mint a mohával szőnyegezett földre hullottak.

Meleg nap fűrésztötte a fonnyadó pázsitot, ánisos szagot lehelt ki a föld — őszi szagot.

— Mikor utaznak el? kérdezte Jean egyszerre.

— Holnapután, felelte Simonne összerezzenve, legalább a férjem és a gyermekek: én még egy nappal tovább maradok, hogy a podgyászokat utnak indítsam.

Folyt. köv)

HARMONIKÁT

vehet legolcsóbban

Wagner a Hangszer-Király

országzerte elismert legolcsóbb hangszeráruházában

Budapest, József-körút 15. sz.

Egy 3 váltós, Orgonahangú harmonika 10 korona. Kétsoros bécsi forma. Harmonika 20 kor.-tól feljebb. Fényképes árjegyzék ingyen

767—1912. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a makói kir. járásbírósnak 1912. évi Sp. I. 466/9. számú végzése következtében dr. Kiss Pál makói ügyvéd által képviselt Benák Vendel makói lakos javára 164 kor. s jár. erejéig 1912. évi július hó 25-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1478 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: buza, üsző, sertés, stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a makói kir. járásbírósnak 1912-ik évi V. 501/2. számú végzése folytán 164 kor. tőkekövetelés, ennek 1912. évi április hó 29 napjától járó 5 százalékos kamatai és eddig összesen 209 kor. 18 fillérben bíróilag már megállapított és a még felmerülő költségek erejéig, Apátfalva határában 387. sz. tanyán, folytatva a királyhegyesi utféli ugarban és a hatrongyosi 659. sz. tanyán leendő megtartására 1912. évi augusztus hó 26 ik napjának délutáni 5 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén a becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. § a értelmében ezek javára is elrendel-tetik.

Kelt Makón, 1912. évi augusztus hó 10. napján.

Kuhn János,

kir. bir. végrehajtó.

Kiadó föld.

Egy fertály **tanyaföldem**

cs ó k á s i Bálint Nagy Jánosné családja szomszédságában szabadkézből, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Értekezhetni lehet lakásomon, Vársárhelyi-u. 736. sz. a. Turi Fodor 694 János.

Eladó föld. A Rákosi és

Csala József szomszédságában két jól trágyázott **járando** eladó. Ertegyázott kezni lehet a tulajdonos Mészáros Sándorral, I. ker., Vársárhelyi-utca 19. sz. alatt. 679

Lapkihordó-fiuk

felvétetnek a kiadóhivatalban.

ÉRTESITEM

a tisztelt KERESKEDŐ, VENDÉGLŐS és ITALMÉRŐ urakat, hogy mindenféle minőségű, közönséges és finom tiszta szeszmentes pálinkák, valamint **rumok és tea-rumok** és mindegyik legelőnyösebb beszerzési forrása

Iritz Sámuel özv.

cégnél M A K Ó.

Erzsébet vigadó megnyitás!

A Lonovics-sugárutonegész nagyvárosi arányokban és
diszszel létesített

uj vendéglő és kerthelyiség

állandóan a n. é. közönség rendelkezésére áll, hol is naponta kitűnő cigányzene mellett a legjobb italok, meleg- és hideg ételek pontos és előzékeny kiszolgálás mellett folyton kaphatók. — A rendkívül diszes, nyitott óriási csarnok, bálak, néppünnyelvények, társas összejövetelek tartására igen alkalmas.

Trifa Jenő budapesti első női zenekarával állandóan szórakoztatja a t. közönséget. — Belépő-díj nincs.

A n. é. közönség nagybecsű támogatását kéri — tisztelettel

ZOMBORY ÖDÖN, vendéglős.

PÁRTOS E. ÉS TÁRSA MAKÓN.

Nyári ujdonságok verseny árai:

Lüszter felöltők	II. 12. K-tól.	Női ingek	1.70 K-tól
Lüszter	I. 15. - "	Háló kabátok	1.80 "
Delén bluzok	3. - "	Női nadrágok	1. - "
Himzett	3.90 "	Fűző védő	III. 1.20 "
Csipke	5. - "	Fűző védő	II. 2.40 "
Párnák	1.70 "	Fűző védő	I. 3. - "
Paplan lepedők	5. - "		

Szigoruan szabott árak!

Selyem, Batiszt, Schifon és Lüszter ajsók!

Csecsemő kelengyék! Keresztelő párnák!

Fejkötők! Pique paplanok!

Tubarózsa-krém és az arcról kiütést, szeplőt és májfoltot a legbiztosabban elmulaszt. 1 tégely 1 korona. Tubarózsa-hajkenőcs a haj és bajusz növényét legjobban elősegíti!

1 tégely 1 korona. — Tubarózsa-hőlgypor, 1 korona. — Tubarózsa-szappan, 50 fillér. o o o o o

Hajregenerátor, az őszülő hajnak visszaadja eredeti színét. — Salófor, kéz- és lábizzadást gyorsan megszüntet. 1 üveg 70 fill. Mindennemű gyógyszerek, bel- és külföldi különlegességekből nagy raktár.

TÓTH Kocillia szőlőmoly és gyümölcs féreg irtó anyag, egyszeri permetezés-sel a molyt, petéit, álcáit és pilléit, azonkívül a gyümölcsösben garázdálkodó rovarokat és élősdieket tökéletesen elpusztítja! Teljesen ÁRTALMATLAN úgy a növényzetre mint az emberi szervezetre! — Egy adag 400 négyszögöl területű szőlő be-permetezésére elegendő.

Kapható Makón és vidékén egyedül:

JENEI SZÉKELY LAJOS
gyógyszerész »Szent István«-téri gyógyszer-tárában
MAKÓN. (a róm. kath. templom mellett.)
Raktáron nem levő dolgokat meg hozhatok!

Telefon-szám: 127. Telefon-szám: 127.

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett műintézetében Makón.

„VARAZSFUVOLA.“

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „Varázs-fuvola“ rendkívül kellemes-20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Diszes kivitelben, kotta, fűzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt csak 4 korona. Csakis Wágner „Hangszer-Király“ országsszerte elismert legolcsóbb hangszerárúházában kapható, Budapest, József-körút 15. — Gyorsjavító műhely. — Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

Nyomdász-tanulók

felvétetnek lapunk nyomdájában.

Miért vagy másé? Fecském hova szállsz?
Akiknek a szívük fáj? Hogy van a Pali bácsi?

stb. népdalokat, kuplékat, katona és cigányzenét élethűen játsza az óriási „Adria“ beszélőgép, mely 5 legujabb hanglemezzel, nagy felszereléssel csak 40 korona.

WÄGNER „Hangszer-király“-nál BUDAPEST VIII. József-körút 15.

Gyorsjavító műhely. Nagy fényképes árjegyzék ingyen!

Eladó ház.

Szent Gellért-utcai házamat, mely a katolikus templom átellenében van, eladom vagy pedig november elsejére bérbe kiadom. Értekezhetni velem, Aradi-u. 18. sz. a.

Faragó János tulajdonos. 692

Iritz Sámuel özv. cég ITALÁRJEGYZÉKE

különleges TELJESEN TISZTA szeszmentes pálinkákról:

Valódi kék szilva literenkint	2.— K.
Valódi törköly	2.40 "
" 5 éves kajszin barack	3.— "
" 8 " " " " "	4.— "
" 10 " " " " "	5.— "
" 5 " borpálinka	3.— "

Á valódiságért a cég felelősséget vállal.

Nincs többé gyomorfájás!

A szabadalmazott

Kakukfűkeserü

házi-szer, alig párszori használat után teljesen megszüntet mindenféle — még régi gyomorbajt is. Erősít, éltet. A mámoros állapotot is megszünteti. Kellemes íze miatt, még a nők, sőt a gyermekek is szívesen veszik be. Számtalan hálaírat bizonyítja jóságát! Kapható Makón,

Sándor Zsigmond

Szegedi utcai gyógytárában. Ára: kis üveg 80 fill, nagy üveg 2 korona. Vigyázzunk a védjegyre, mely a kupakon és dugón áll.

Biztos sikert érhet el,

aki venni, bérelni, eladni, bérbeadni, bármit ismertté tenni vagy értékesíteni akar a Makói Független Ujság hirdetésel útján.

Rikkancsok felvétetnek a kiadóhivatalban.